

ICT & BRONNEN

Naam: Pascal Ostyn

Studierichting: 1BaMV-AO

Jaar: 2010-2011

Docent: Luk Gheysen

INHOUDSTAFEL:

INHOUD

<i>Inhoudstafel:</i>	2
<i>Referentie artikel</i>	3
<i>KATHO bibliotheek</i>	3
<i>Context artikel</i>	3
<i>Powerpoint</i>	3
<i>De auteur</i>	4
<i>De structuur</i>	4
<i>Trefwoordenlijst</i>	5
<i>Specialisten</i>	8
<i>Organisaties / voorzieningen</i>	9
<i>Bronnen</i>	12
<i>Andere boeken</i>	12
<i>Bijdrage uit een verzamelwerk via databank Springer:</i>	13
<i>Relevante eindwerken uit de campusbibliotheek:</i>	13
<i>Relevante boektitels:</i>	14
<i>Relevante vaktijdschriften uit de campusbibliotheek</i>	15
<i>Bronnenlijst</i>	17
<i>Grafieken</i>	17
<i>Organisaties</i>	19
<i>Statistieken</i>	20
<i>Juridische context</i>	21
<i>Politieke context</i>	22
<i>Besluit</i>	22

REFERENTIE ARTIKEL

Casselma, J. 1997, *Internering, huidige situatie* p-42-73, Antwerpen/Appeldoorn: Garant.

Artikel komt uit het boek Internering:

Casselma J., Cosyns P., Goethals J., Vandenbroucke M., De Doncker D & Dillen C. 1997: *Internering*. Deel 2 uit de boekenreeks "Geestelijke gezondheidszorg en recht". Antwerpen/Appeldoorn: Garant.

KATHO BIBLIOTHEEK

Plaatskenmerk via de catalogus van de campusbibliotheek (libis).

Internering

Garant,

Casselma, J. [aut] / Cosyns, P. [aut] / Goethals, J. [aut] / Vandenbroucke, M. [aut] / De Doncker, D. [aut] / Dillen, C. [aut] /

Katho Campus Kortrijk eerste verdieping.

Plaatsingsnummer: 361.41

CONTEXT ARTIKEL

Als inleiding krijg je een beschrijving van de begrippen : internering, ontoerekenbaarheid en sociale gevaarlijkheid. De verklaringen van de drie fasen naar internering: onderzoek, beslissing en uitvoering. Een uitvoerige beschrijving, samenstelling en werking van de commissies ter bescherming van de maatschappij of het CsBM.

Het eigenlijke doel van de tekst is gebouwd op kritiek naar de situatie waarop deskundigen onderzoek en beslissingen uitvoeren. Een internationaal vergelijk, en een tiental aanbevelingen sluiten dit wetenschappelijk onderzoek af.

POWERPOINT

http://internering.wikidot.com/local--files/dummy-html/1BaMV%28AO%29_Ostyn_Pascal..pps

DE AUTEUR

Joris Casselman is het hoofd van het Psychosociaal Departement van het Universitair Psychiatrisch Centrum te Bierbeek en doceert aan de faculteiten Geneeskunde en Rechtsgeleerdheid van de KU Leuven. Hij is ook secretaris – generaal van de International Academy of Law and Mental Health.

DE STRUCTUUR

Het artikel heeft een duidelijke structuur met titels en ondertitels:

Internering: Huidige situatie.

- Inleiding
- Wat is internering
- Voorwaarden
- Aard van de misdadiger
- Ontoerekenbaarheid
- Sociale gevaarlijkheid

Drie fasen: onderzoek, beslissing en uitvoering

- Onderzoek
- Beslissing
- Uitvoering

De commissies tot bescherming van de maatschappij (CsBM)

- Aantal en bevoegdheidsgebied
- Samenstelling
- De gewone CsBM
- De hoge CsBM
- Zittingen
- Beslissingen
- Aanwijzing van de instelling waar de internering zal plaatsvinden
- Invrijheidstelling op proef of voorgoed
- Herroeping van de invrijheidstelling op proef
- Overbrenging naar andere instelling
- Beperkte vrijheid
- Uitgangsperrmissies
- Verlof
- Uitstel van beslissing
- Aanstelling van een voorlopige bewindvoerder
- Artikel 21: ministeriële internering van veroordeelden
- Kennismaking van verslagen en allerlei informatie
- Beroepsmogelijkheden

Knelpunten

- Onderzoek
- Inobservatiestelling
- Psychiatrisch deskundigenonderzoek
- Beslissing
- Gewone internering
- Ministerieel interneringsbevel
- Uitvoering

Oriënteringscentrum
Samenstelling van de CsBM
Werkwijze van de CsBM
Beroepsmogelijkheden bij beslissingen van de CsBM
Begeleidingsmogelijkheden

Internationale vergelijking

Besluit: 10 aanbevelingen

- Wet uitvoeren
- Wet aanpassen
- Inobservatiestelling
- Opdracht bij deskundigenonderzoek
- Oriënteringscentrum
- Werking van de CsBM
- Specifieke voorzieningen
- Bezoldiging
- Bijscholing
- Wetenschappelijk onderzoek

Referenties

TREFWOORDENLIJST

Advocaat

Een advocaat is een raadsman of raadvrouw in juridische aangelegenheden. Anders dan een notaris, die meestal voor twee partijen werkzaam is, is de advocaat als belangenbehartiger altijd partijdig. Een advocaat in strafzaken wordt een strafpleiter genoemd.

[http://nl.wikipedia.org/wiki/Advocaat_\(beroep\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Advocaat_(beroep))

Advocaat pro Deo

Advocaat pro deo behoort tot de Juridische tweedelijnsbijstand .

Wat?

Bijstand die wordt verleend aan een natuurlijke persoon in de vorm van een omstandig juridisch advies, bijstand en vertegenwoordiging, al dan niet in het kader van een procedure.

Voor wie?

Rechtzoekende waarvan het inkomen zich situeert onder bepaalde grenzen.

Commissies tot Bescherming van de Maatschappij

De Commissie tot Bescherming van de Maatschappij (CBM), is een justitieel orgaan in België dat in het leven is geroepen door de wet van 9 april 1930 betreffende de bescherming van de maatschappij tegen abnormalen, gewoontemisdadigers en plegers van bepaalde seksuele strafbare feiten (WBM)

[bewerken] Taken

Overeenkomstig artikel 1 van de richtlijnen voor de werking van de commissie en van de hoge commissie tot bescherming van de maatschappij (bijlage bij de brief dd. 10-11-1964 van het Ministerie van Justitie, bestuur der strafinrichtingen en inrichtingen tot bescherming van de maatschappij. Studiën en Algemene Zaken, nr st/XVIII), heeft de CBM de volgende taken:

- De inrichting aan te wijzen waarin de verdachten zullen worden geïnterneerd die onder de toepassing vallen van hoofdstuk II van de wet van 1 juli 1964
- Eventueel te beslissen over hun overbrenging naar een andere inrichting
- Hun plaatsing onder een stelsel van beperkte vrijheid toe te staan
- Te beslissen over invrijheidstelling op proef of definitieve vrijstelling
- De Minister van Justitie van advies te dienen over de internering van de veroordeelden bedoeld bij artikel 21 van de wet en te beslissen over de uitvoeringswijze van de ministeriële interneringsbeschikking;
- In voorkomend geval voorzieningen te treffen om de geïnterneerde van een voorlopige bewindvoerder te voorzien.

http://nl.wikipedia.org/wiki/Commissie_tot_Bescherming_van_de_Maatschappij

Minister van Justitie

Het Ministerie van Justitie is een afdeling van een overheid waar het beleid van de regering wordt uitgevoerd met betrekking tot de rechtsorde in een land. De taakomschrijving verschilt per land en kan onder meer betrekking hebben op wetgeving, preventie, handhaving, strafoplegging en slachtofferzorg. Aan het hoofd van het Ministerie van Justitie staat de Minister van Justitie die de leiding heeft over het Ministerie.

De huidige Minister van Justitie is Stefaan De Clerck (CD&V)

http://nl.wikipedia.org/wiki/Minister_van_Justitie

http://nl.wikipedia.org/wiki/Stefaan_De_Clerck

Onderzoeksrechter

Een onderzoeksrechter leidt een gerechtelijk onderzoek. Dat doet hij met behulp van rechercheurs bij de politie. Het is de taak van de onderzoeksrechter om zowel bewijzen tegen (à charge), als voor (à décharge) de verdachte te verzamelen.

De voornaamste onderzoeksverrichtingen zijn:

- aanhouding van een verdachte
- ondervraging van de in verdenkingstelling (eventueel na dagvaarding)
- verhoor van getuigen (eventueel na dagvaarding; eventueel met anonimiteit)
- huiszoeking en inbeslagname
- deskundigenonderzoek
- opsporing van telecommunicatie
- onderzoek aan het lichaam (≠ fouilleren)
- af luisteren van telecommunicatie (telefoontap)
- DNA-onderzoek
- inobservatiestelling
- plaatsbezoek

Oorspronkelijk werkt een onderzoeksrechter bij de rechtbank van eerste aanleg. Als een onderzoeksrechter een zaak heeft onderzocht en afgerond, stuurt hij het dossier door naar de procureur des Konings (in België) of de officier van justitie (in Nederland). Deze beslist dan wat er met het dossier (en verdachte) gaat gebeuren.

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Onderzoeksrechter>

Psychiater

Een psychiater is een arts die zich gespecialiseerd heeft in de psychiatrie.

Een verschil tussen een psychiater en een psycholoog is dat een psychiater als vooropleiding de artsenopleiding heeft doorlopen. De psychiater heeft zich daarna vier en een half jaar gespecialiseerd in geestesziekten. Een psycholoog mag geen medicijnen voorschrijven, een psychiater wél.

<http://nl.wikipedia.org/wiki>

Vonnisgerecht

Bevoegdheid van de vonnisgerechten

Elk vonnisgerecht heeft een bepaalde materiële en territoriale bevoegdheid. De materiële bevoegdheid volgt in principe de indeling misdaad-wanbedrijf-overtreding. De bevoegdheid ratione loci is ofwel het Rijk, ofwel een ressort, ofwel een provincie, ofwel een arrondissement.

De vonnisgerechten worden ingedeeld in de gewone (politierechtbank, correctionele rechtbank, hof van assisen) en de bijzondere vonnisgerechten (jeugdgerichten). Bij die eerste categorie steunt de bevoegdheid op de kwalificatie van het misdrijf (overtreding/wanbedrijf- misdaad), bij de tweede categorie op de bijzondere hoedanigheid van de overtreder (minderjarigheid). Op deze bevoegdheidsregel bestaan drie uitzonderingen:

- ☐ Als samenhang is, kunnen twee zaken worden samengevoegd. Dat gebeurt in het belang van een goede rechtspleging. Er is samenhang als er tussen twee of meerdere zaken een verband staat dat van zulke aard is dat het vereist dat de zaken door dezelfde rechtbank worden behandeld. De zaak wordt aanhangig gemaakt bij de rechtbank met de ruimste materiële bevoegdheid (bijvoorbeeld eerder bij de correctionele rechtbank dan bij de politierechter). Bij territoriale samenhang beslissen de parketten in samenspraak.
- ☐ Dezelfde regels gelden bij ondeelbaarheid: dat is er wanneer eenzelfde verdachte wordt vervolgd wegens verschillende tenlasteleggingen die onderling zodanig verbonden zijn dat de ene zich vermengt met de andere.
- ☐ Als de beklaagde opwerpt dat hij de taal van de rechtspleging niet beheerst, kan hij verwezen, tenzij dat niet wenselijk is, verwezen worden naar een andere rechtbank. Dat is verplicht als het gaat om een assisenprocedure.

Het is mogelijk dat er bevoegdheidsconflicten ontstaan. Volgens art. 23 Sv. zijn er immers drie mogelijke rechtbanken bevoegd: die van de plaats van het misdrijf, de verblijfplaats van de verdachte of de plaats waar de verdachte kan gevonden worden. Het is mogelijk dat twee of drie rechtbanken zich bevoegd verklaren (positief bevoegdheidsconflict) of dat net geen enkele rechtbank zich bevoegd acht (negatief bevoegdheidsconflict). Bij een conflict tussen rechtbanken uit hetzelfde ressort doet het Hof van Beroep uitspraak, anders het hof van Cassatie (beide = regeling van rechtsgebied, art. 525 e.v. Sv.).

<http://www.vrg->

De voorzitter van het hof van Cassatie

Het Hof van Cassatie is het hoogste rechtscollege in België. Ook andere landen zoals Frankrijk en andere door het Franse recht geïnspireerde rechtstelsels hebben een Hof van Cassatie.

Er is slechts 1 Hof van Cassatie en deze is gelegen in Brussel. Het Hof neemt kennis van voorzieningen in cassatie of verbreking tegen vonnissen van rechtbanken of arresten van hoven die, in laatste aanleg zijn gewezen.

Het Hof van Cassatie wordt vaak ten onrechte beschouwd als een derde aanleg. Dit is onjuist, omdat het rechtscollege over de grond of inhoud van de feiten geen oordeel kan vellen. Het is enkel bevoegd om een vonnis of arrest te verbreken als de rechter in beroep op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvereisten niet heeft nageleefd of bepaalde rechtsregels niet correct heeft geïnterpreteerd of toegepast. In dat geval zal het vonnis of arrest verboden worden en door het Hof van Cassatie naar een andere rechtbank of hof van beroep verwezen worden.

SPECIALISTEN

Specialisten :

Johan Goethals is Licentiaat in de psychologische wetenschappen, Licentiaat in de criminologische wetenschappen en doctor in de criminologische wetenschappen.

Joris Casselman is het hoofd van het Psychosociaal Departement van het Universitair Psychiatrisch Centrum te Bierbeek en doceert aan de faculteiten Geneeskunde en Rechtsgeleerdheid van de KU Leuven. Hij is ook secretaris – generaal van de International Academy of Law and Mental Health.

P. Cosyns

Current professional status: University of Antwerp (1985-now): school of medicine.

- Professor of psychiatry
- Professor of medical deontology
- Professor of forensic psychiatry (post graduate teaching)
- CAPRI member: Collaborative Antwerp Psychiatric Research Institute
- President of the “Review Board of Medical Ethics” of the University of Antwerp.

Course teacher on the treatment of sexual abusers: Geneva, Nice, Reykjavik, Berlin, Munich and Lisboa University Hospital of Antwerp (1985-now)

- Chairman of Department of Psychiatry
- Head of University Forensic Center
 - * Treatment of sex offenders
 - * Psychiatric expert for criminal and civil courts

Service to the community:

- Medical Council of Antwerp: president 2003-2006, councilor 2006-2012
- Federal consultative comity for bio-ethics: member
- Belgian Association for Medical Ethics: president (1995-now).

Jean-Louis van Dievoet (1777-1854), de eerste secretaris bij het parket van het Hof van Cassatie sinds het ontstaan van het Koninkrijk België.

Het Hof van Cassatie is in Brussel gevestigd en staat sinds 1 april 2007 onder leiding van eerste voorzitter Ghislain Londers. Het Openbaar Ministerie (parket) staat onder leiding van procureur-generaal Jean-François Leclercq. De raadsheren en de leden van het parket van het Hof worden bijgestaan door referendarissen. Het rechtscollege bestaat uit drie kamers met telkens een Nederlandstalige en een Franstalige afdeling:

- De eerste kamer staat onder leiding van Ivan Verougstraete (Nederlandstalige afdeling onder leiding van Ivan Verougstraete en de Franstalige afdeling onder leiding van Christian Storck).
- De tweede kamer staat onder leiding van E. Forrier (Nederlandstalige afdeling onder leiding van E. Forrier en E. Goethals en de Franstalige afdeling onder leiding van J. De Codt en F. Close).
- De derde kamer staat onder leiding van Christian Storck (Nederlandstalige afdeling onder leiding van Ivan Verougstraete en de Franstalige afdeling onder leiding van Christian Storck).

In burgerlijke zaken kunnen enkel een twintigtal advocaten, zijnde advocaten bij het Hof van Cassatie, een zaak voor het Hof bepleiten. In strafzaken en in fiscale zaken zijn alle advocaten bevoegd om voor het Hof van Cassatie op te treden.

De huidige stafhouder van de advocaten aan de balie van het Hof van Cassatie is **Michel Mahieu**[1].

De benaming Hof van Verbreking is verouderd en wordt niet langer gebruikt.

[http://nl.wikipedia.org/wiki/Hof_van_Cassatie_\(Belgi%C3%AB\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Hof_van_Cassatie_(Belgi%C3%AB))

ORGANISATIES / VOORZIENINGEN

Forensisch Welzijnswerk

"Forensisch" betekent "betrekking hebbend op het gerecht". Forensisch verwijst ook naar "forum", de plaats waar recht gesproken wordt. Een ander woord dat we terugvinden in de term forensisch, is een "forens". 'Forensen' zijn mensen die elders gedomicilieerd zijn dan waar zij hun werk uitoefenen.

Meteen wijst deze etymologie op drie kenmerken van het forensisch welzijnswerk.

Ten eerste gaat het om een aanbod van "welzijnswerk" (in de meest brede betekenis van een welzijnsgerichte hulp- en dienstverlening, vorming en begeleiding) aan mensen die (dreigen) met het gerecht/politie in aanraking te komen.

Met dit aanbod willen we tevens "inbreken" in het justitiële/politionele forum en de justitiële/politionele

dialogoog en actie aanvullen met onze "welzijnsdimensie".

En tenslotte is de standplaats van de voorzieningen vaak ook elders dan de effectieve werkplek (in de gevangenis, bij de slachtoffers thuis, in een neutrale cursusruimte...). Er wordt veelal vindplaatsgericht en outreachend gewerkt.

Het 'forensisch welzijnswerk' als verzamelnaam voor welzijnsgerichte werkvormen in een justitiële en politionele context.

Het forensisch welzijnswerk omvat een diverse aanbod van hulp- en dienstverlening naar:

- ♣ slachtoffers
- ♣ na(ast)bestaanden van slachtoffers
- ♣ verdachten
- ♣ daders
- ♣ geïnterneerden
- ♣ naastbestaanden van verdachten, daders en geïnterneerden,
- ♣ mensen die dreigen met justitie of politie in aanraking te komen

Het forensisch welzijnswerk overstijgt dit individuele perspectief en ziet, naast het hulpverleningsaanbod ook een belangrijke opdracht op een meer structureel, maatschappelijk en preventief niveau. We streven immers naar een sociaal beleid dat uitsluiting zo veel mogelijk voorkomt en een justitieel/politoneel beleid met het oog op een rechtvaardige, humane en welzijnsgerichte aanpak van criminaliteit (oorzaken).

Onderzoeksgerecht

Een onderzoeksgerecht is in België een rechtbank die tijdens het gerechtelijk onderzoek toeziet op het verloop van het onderzoek en die, na het beëindigen van het onderzoek, de verdachte verwijst naar het vonnisgerecht. De onderzoeksgerechten zijn de raadkamer en de kamer van inbeschuldigingstelling.

De onderzoeksgerechten oefenen op grond van de Wet Voorlopige Hechtenis toezicht uit op het verloop van de voorlopige hechtenis. De raadkamer oordeelt in eerste aanleg, de kamer van inbeschuldigingstelling in hoger beroep

De onderzoeksgerechten treden op als vonnisgerechten wanneer zij de internering gelasten van een geestelijk gestoorde verdachte. Deze bevoegdheid putten zij uit artikel 8 van de wet van 21 april 2007 betreffende de internering van personen met een geestesstoornis (Belgisch Staatsblad van 13 juli 2007).

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Onderzoeksgerecht>

De psychiatrische afdeling van een strafinrichting

Het ontstaan.

De forensische psychiatrie is een concept dat is ontstaan in Engeland in de 18de eeuw. Omwille van de vraag naar een zorgaanbod voor Belgische geïnterneerden is dit concept overgekomen naar België en heeft men in 1996 een Commissie Internering opgericht onder de toenmalige minister Stefaan De Clerck. Deze Commissie stond in 1996 onder leiding van Jan Baron Delva, en had als doel de interneringsmaatregel bestuderen en een verslag uitbrengen dat als basis moest dienen voor een ontwerp van wet tot modernisering van de toenmalige wettelijke regeling.

In 2001 was er nog steeds een gebrek aan gespecialiseerde opvang en begeleiding van geïnterneerden in de Belgische gevangenissen. Daarom hebben de Federale Overheidsdienst Justitie en de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, in samenspraak, drie pilootprojecten opgestart specifiek voor geïnterneerden. Deze eerste pilootprojecten werden FPA's of forensisch psychiatrische afdeling

'A' genoemd en opgericht in het Psychiatrisch Centrum Sint- Jan Baptist te Zelzate⁶, het Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Daelwezeth te Rekem⁷ en het Universitair Psychiatrisch Centrum Sint-Kamillus te Bierbeek. Deze eerste projecten waren medium security instelling projecten. Dit wil zeggen dat er opvang en begeleiding geboden werd aan geïnterneerden met een medium risk statuut.

<http://doks.khleuven.be/doks/do/files/FiSeff8080812000b9f3012047e3adb953d0/Vastmans%20N.pdf;jsessionid=05A6965C6514AC8EC2682AFDEF9AB598?recordId=SKHLff8080812000b9f3012047e3adb953cf>

Pieter Baan Centrum te Utrecht

Het Pieter Baan Centrum (PBC) is de psychiatrische observatiekliniek van het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP), gevestigd te Utrecht. In het PBC worden verdachten van ernstige delicten gedurende zeven weken onderzocht door gedragsdeskundigen. Het PBC is geen TBS-kliniek.

Het PBC is formeel een Huis van Bewaring, met een specifieke taak: het brengt adviezen pro justitia uit.

Gedragsdeskundigen van het PBC onderzoeken verdachten van ernstige delicten en adviseren vervolgens aan de rechter of het Ministerie van Justitie.

Het PBC werkt meestal in opdracht van de rechter-commissaris. Hij vraagt het PBC om een onderzoek en een advies als hij vermoedt dat een verdachte lijdt aan een psychische stoornis. De vraag daarbij is of de verdachte volledig toerekeningsvatbaar was toen hij het delict pleegde. En dat heeft weer alles te maken met de strafbaarheid. Als iemand een delict heeft gepleegd als gevolg van een psychische stoornis, kan hem dat delict minder of helemaal niet worden toegerekend. In dat laatste geval is hij niet strafbaar.

http://nl.wikipedia.org/wiki/Pieter_Baan_Centrum

Rechtbank

Een rechtbank is een officiële instantie die beslist over kwesties waar burgers onenigheid hebben over waar ze recht op hebben.

Dat wil zeggen dat personen die vinden dat hen onrecht is aangedaan, zich tot een rechtbank kunnen wenden met het verzoek hun zaak te behandelen. Daarnaast kunnen aanklagers namens het volk of namens de overheid zich tot de rechtbank wenden om wetsovertreders te laten bestraffen.

In een rechtbank zijn het de rechters die de zaak beoordelen en er een beslissing over nemen. Als men het niet met die beslissing eens is, kan men in bepaalde gevallen in hoger beroep gaan. Dat wil zeggen, dat men de zaak aan een hogere rechtbank voorlegt, die de beslissing van de lagere rechter kan vernietigen of bevestigen.

Rechtbanken zijn een onderdeel van de rechterlijke macht van een land. Volgens de principes van de trias politica is de rechterlijke macht onafhankelijk van de uitvoerende macht (in handen van de regering) en de wetgevende macht (het parlement).

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Rechtbank>

Het parket

Het federaal parket is in België een parket waarvan de bevoegdheid zich uitstrekt over het hele Belgische grondgebied.

In de andere parketten van België heeft de onderzoeksrechter (procureur) een territoriaal omschreven (gerechtelijk arrondissement) bevoegdheid.

Het federaal parket werd eind 20e eeuw opgericht om efficiënter te kunnen optreden tegen misdrijven die de plaatselijke gebiedsomschrijvingen overstijgen, zoals mensenhandel, terrorisme, georganiseerde misdaad, witwaspraktijken, e.d.

http://nl.wikipedia.org/wiki/Federaal_parket

De psychiatrische annexe van een gevangenis

Het gedeelte van een paviljoen, waaraan men de benaming 'annexe' geeft, is niet meer dan een beperkte ruimte die bestemd is om probleemgevallen voor 'korte tijd' op te vangen - maar het is niet een van de eigenlijke interneringspaviljoenen.

<http://home.scarlet.be/~be011079/InternMensenrecht.html>

Forensisch Psychiatrische Klinieken

Een tbs-kliniek (of forensisch psychiatrische kliniek, FPK of forensisch psychiatrisch centrum, FPC) is een kliniek waar mensen worden opgenomen die terbeschikkinggesteld (tbs) zijn.

In Nederland bestaan er tien klinieken. In tegenstelling tot de meeste instellingen in de geestelijke gezondheidszorg vallen de tbs-klinieken niet onder het Ministerie van VWS, maar onder het Ministerie van Justitie (Dienst Justitiële Inrichtingen).

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Tbs-kliniek>

BRONNEN

Wat is internering? (Adriaens, L., 1975)

Ministeriële internering van veroordeelden. (Dijkmans, I., 1980)

Het Pieter Baan Centrum. (Mooij, A.W.M., Koenraadt, F., Lommen-van Alphen J.M.J., 1995)

De Dr. Van der Hoeven Kliniek. (Dankers, J.J., Vanderlinden, A.A.M., 1995)

Een dienst die gespecialiseerd is in de begeleiding van seksuele delinquenten. (Vanhoeck, K., 1995)

ANDERE BOEKEN

Casselma, J.(2002), ' *Hulpverlening onder druk: gerechtscliënten in de geestelijke gezondheidszorg*'.

Cosyns, P., Joris Casselman, J.(1999), '*Gerechdelijke psychiatrie*'.

Casselma, J.(1998) '*Met vallen en opstaan: motivatiebevordering en terugvalpreventie bij alcoholgebruik*'.

CASSELMAN, J.(2001): '*Herstelrecht tussen toekomst en verleden!*.'

BIJDRAGE UIT EEN VERZAMELWERK VIA DATABANK SPRINGER:

Gezondheidsrecht (Engberts and, D.P. en Kalkman-Bogerd, L.E., 2009):
Opneming en behandeling in de geestelijke gezondheidszorg(pag. 59-80)

RELEVANTE EINDWERKEN UIT DE CAMPUSBIBLIOTHEEK:

1. Privacy van de geïnterneerde: opgesloten waarde of recht van elke mens?

Een explorierend onderzoek naar de privacy van de geïnterneerde binnen de Gentse gevangenis, op het gebied van naaktfouillering.

Reeks

Eindwerken Psychiatrisch Verpleegkunde ; 3

Genre/vorm/mat. Eindwerken

Publicatiejaar: 2005

Uitgever

Kortrijk : HIVV,

Auteurs: Van Nieuwenhove, Melissa /

Fysieke details

111 p. + bijlagen

Dissertatie

Stageplaats Gevangenis, Gent

Onderwerp-KATHO

EINDW HIVV

Gerechtelijke psychiatrie (forensische psychiatrie, psychiatrie (forensische))

Gevangenis

Internering

Privacy

Eindwerk (eindschrijving, afstudeerschrijving)

2. Gerechtelijke maatregelen in de psychiatrie.

Reeks: Eindw.M.A./MW

Genre/vorm/mat. Eindwerken
Publicatiejaar: 2003
Uitgever
Kortrijk : Ipsoc,
Auteurs: Vervaeke, Cindy /
Fysieke details
75 p.
Dissertatie
Stageplaats Psychiatrisch Centrum O.L.V. van Vrede, Menen
Onderwerp-KATHO
Internering
Probatie (voorwaardelijke invrijheidstelling)
Psychiatrische instelling
Eindwerk (eindschrijving, afstudeerscriptie)

RELEVANTE BOEKTITELS:

1. Ontgrendeld: beschrijvend wetenschappelijk onderzoek naar geïnterneerden met een verstandelijke handicap en hun verblijf in de Vlaamse gevangenissen (Onderzoeksrapport)

Publicatiejaar 2005
Uitgever
Gent : Academia Press,
Auteurs: Vanden Hende, M. /
Fysieke details
211 p.
Annotatie
Met bijlagen
Onderwerp-KATHO
Gevangenis
Internering
Justitieel maatschappelijk werk (forensisch welzijnswerk)
Personen met een verstandelijke handicap (mentaal gehandicapten)
ISBN: 90 382 07 409

2.Hulpverlening onder druk : gerechtscliënten in de geestelijke gezondheidszorg.

Reeks
Naar een geestelijk gezonde samenleving
Publicatiejaar 2002.
Uitgever
Mechelen : Kluwer,
Auteurs: Casselman, Joris /
Fysieke details
126 p.
Samenvatting
Er wordt getracht aan te geven hoe relatief de gerechtelijke externe druk is ten aanzien van andere vormen van externe en interne druk. Er is ook aandacht besteed aan de voor- en nadelen die aan verplichte hulpverlening verbonden kunnen zijn. Daarnaast is het belang benadrukt van enige basiskennis van het rechtsbedelingssysteem en van de verschillende gerechtelijke statuten van waaruit cliënten door de gerechtelijke instanties verwezen kunnen worden. Ook de knelpunten komen aan bod. Wie dieper op bepaalde

deelaspecten wil ingaan, kan gebruik maken van de uitgebreide literatuuropgave.

Onderwerpen

Forensic Psychiatry.

Onderwerp-KATHO

616.89

Gerechtelijke psychiatrie (forensische psychiatrie, psychiatrie (forensische))

Internering

ISBN: 90-5928-133-0

3. Internering

Publicatiejaar 1997

Uitgever

Leuven/Apeldoorn : Garant,

Auteurs: Casselman, J. / Cosyns, P. / Goethals, J. / Vandenbroucke, M. / De Doncker, D. / Dillen, C. /

Fysieke details

125 p.

Onderwerp-KATHO

Collocatie (dwangopname)

Gevangenis

Internering

Justitieel maatschappelijk werk (forensisch welzijnswerk)

ISBN: 90 5350 62

4. Personen met een verstandelijke handicap onderhevig aan een interneringsmaatregel.

Genre/vorm/mat.

E-books

Publicatiejaar: 2009.

Uitgever

Leuven : Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Auteurs: Verlinden, Sarah / Maes, Bea / Goethals, Johan /

Fysieke details:102 p

5. Wanneer de dader achter tralies verdwijnt... wat te verwachten als slachtoffer?

Publicatiejaar: 2001

Uitgever

Brussel : Ministerie van Justitie,

Fysieke details

38 p.

Onderwerp-KATHO

Slachtofferhulp

Brochure

RELEVANTE VAKTIJDSCHRIFTEN UIT DE CAMPUSBIBLIOTHEEK

1. Toerekeningsvatbaarheid blijft een dubbeltje op zijn kant.

In: Psychiatrie en verpleging : tijdschrift voor hulpverleners in de geestelijke gezondheidszorg /

Jrg. 84 (2008) nr. 2, p. 123-125

Genre/vorm/mat.

Artikels

Publicatiejaar 2008
Auteurs: de Rycke, R. /

Onderwerp-KATHO
Gerechtelijke psychiatrie (forensische psychiatrie, psychiatrie (forensische))
Internering
PSYCH VERPL

2.De internering van verstandelijk gehandicapte delinquenten.

In: Fatik : tijdschrift voor strafbeleid en gevangeniswezen.
28(2010)126 ; p. 16-22
Genre/vorm/mat.
Artikels
Publicatiejaar 2010.
Uitgever
Brussel : Politeia.,
Auteurs: Goethals, Johan / Maes, Bea / Verlinden, Sarah /
Onderwerp-KATHO
Personen met een verstandelijke handicap (mentaal gehandicapten)
Internering

3.Tussen wal en schip: een groeipad voor mensen met een verstandelijke beperking, die geïnterneerd zijn in een afdeling sociaal verweer in een strafinrichting.

In: Tijdschrift voor welzijnswerk.
Jrg. 33 (2009) nr. 297, p. 5-20
Genre/vorm/mat.
Artikels
Publicatiejaar 2009
Auteurs: De Ridder, J. / Van Loock, K. / Maes, P. /
Onderwerp-KATHO
Internering
Personen met een verstandelijke handicap (mentaal gehandicapten)

4.Geïnterneerden in beeld aan het woord: fotoproject met geïnterneerden gevangeis Turnhout.

In: Similes.
Jrg. 30 (2008) nr. 123, p. 17-24
Genre/vorm/mat.
Artikels
Publicatiejaar 2008
Auteurs: Nollet, L. / Thuyn, D. /
Onderwerp-KATHO
Fotografie
Internering
Psychiatrische patiënten (chronische psychiatrische patiënten)
Sociaal-artistiek werk

5. Internering (thema)

In: Fatik : tijdschrift voor strafbeleid en gevangeniswezen
Jrg. 25 (2007) nr. 114, p. 4-27
Genre/vorm/mat.

Artikels

Publicatiejaar: 2007

Deel van de Inhoud

themanummer, bevat 5 artikels:-Een nieuwe interneringswet (4-9)-Is er nog hoop voor geïnterneerden? (10-15)-Het wetsontwerp internering: het lijden eindelijk verlicht? (16-20)-De nieuwe interneringswet: enkele kanttekeningen (21-25)-Fatik sprak met justitieassistenten Els Baeyens en Mit Van Zaelen over de nieuwe wet op de internering (26-27)

Auteurs: Goethals, J. / Robert, L. / Heimans, H. /

Onderwerp-KATHO

Gevangenis

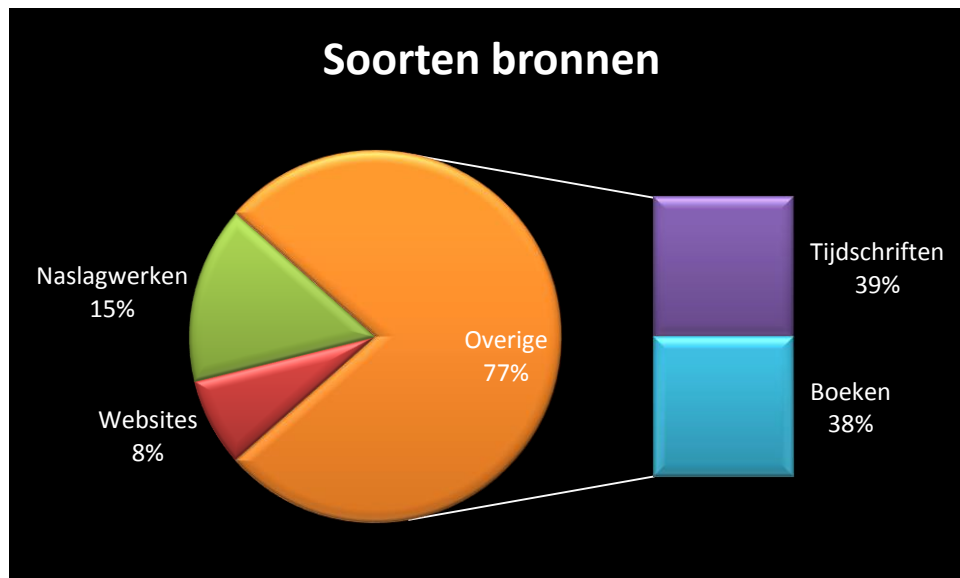
BRONNENLIJST

1. Casselman, J., Cosyns, P., Goethals, J., Vandenbroucke, M., De Doncker, D., Dillen, C. (1997) *Internering*. Leuven/Appeldoorn: Garant.
2. Casselman, J. (2002) *Hulpverlening onder druk: gerechtscliënten in de geestelijke gezondheidszorg*. Mechelen: Kluwer.
3. De Ridder, J., Van Loock, K., Maes, P. (2009) *Tussen wal en schip: een groeipad voor mensen met een verstandelijke beperking, die geïnterneerd zijn in een afdeling social verweer in een strafinrichting*. Tijdschrift voor welzijnswerk. Jaargang 33 nr.297 (p.5-20)
4. De Rycke, R. (2008) *Toerekeningsvatbaarheid blijft en dubbeltje op zijn kant*. Psychiatrie en verpleging, Tijdschrift voor hulpverleners in de geestelijke gezondheidszorg. Jaargang 84 nr.2 (p.123-125)
5. Engberts And D.P., Kalkman Bogerd, L.E. (2009) *Gezondheidsrecht, Opneming in de geestelijke gezondheidszorg* (pp. 59-80)
6. Goethals, J., Robert, L., Heimans, H. (2007) *Een nieuwe interneringswet*. Fatik, tijdschrift voor strafbeleid en gevangeniswezen. Jaargang 25 nr. 114 p. 4-29.
7. Goethals, J., Robert, L., Heimans, H. (2007) *Is er nog hoop voor geïnterneerden* Fatik, tijdschrift voor strafbeleid en gevangeniswezen. Jaargang 25 nr. 114 p. 10-15.
8. Nollet, L., Thuyn, D. (2008) *Geïnterneerden in beeld aan het woord: fotoproject met geïnterneerden gevangenis Turnhout*. Similes. Jaargang 30, nr.123 (p.17-24).
9. Slachtofferhulp (2001) *Wanneer de dader achter tralies verdwijnt...wat te verwachten als slachtoffer?* Brussel: Ministerie van Justitie.
10. Vanden Hende, M. (2005) *Ontgrendeld: beschrijvend wetenschappelijk onderzoek naar geïnterneerden met een verstandelijke handicap en hun verblijf en de Vlaamse gevangenissen*. Gent: Academia Press.
11. Van Nieuwenhove, M. (2005) *'Privacy van de geïnterneerde: opgesloten waarde of recht van elke mens'? Een explorerend onderzoek naar de privacy van de geïnterneerden binnen de Gentse gevangenis, op het gebied van naakt fouillering*. (Ongepubliceerd) eindwerk psychiatrische verpleegkunde. KATHO HIVV, Kortrijk.
12. Verlinden, S., Maes, B., Goethals, J. (2009) *Personen met een verstandelijke handicap onderhevig aan een interneringsmaatregel*. Leuven: Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.
13. Vervaet, C. (2003) *'Gerechtelijke maatregelen in de psychiatrie'*. (Ongepubliceerd) eindwerk Bachelor in de Maatschappelijke Veiligheid. KATHO IPSOC, Kortrijk.

GRAFIEKEN

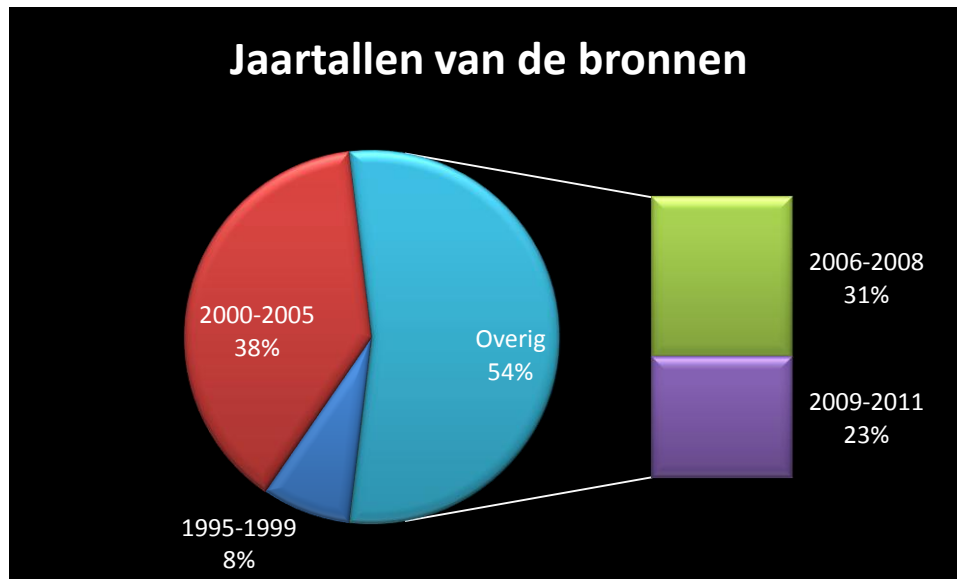
Soorten Bronnen:

Soorten	Aantal
Boeken	5
Tijdschriften	5
Naslagwerken	2
Websites	1

Jaartallen van de bronnen:

Periode	Aantal
1995-1999	1
2000-2005	5
2006-2008	4
2009-2011	3

ORGANISATIES

Centrum Obra vzw. Langebrugstraat 258 9940 Evergem.

De link naar deze informatie werd mij online aangereikt via de Sociale Kaart. De informatie op de eigen website van het Centrum is volledig en duidelijk.

Obra staat voor: Observatie
Behandeling
Relatie
Activiteit

Het dagelijkse bestuur is in handen van directeur Martin Vanden Hende.

Alle weekdays wordt er gestreefd naar een actieve zorg, begeleiding en ondersteuning op maat van volwassen personen met een handicap.

Het Centrum is opgericht in september 1974 en is erkend door het Vlaams Agentschap voor personen met een handicap.

Er zijn twee werkingen: één in de gevangenis van Gent (ontgrendeld) en één in Evergem (dagcentrum).

Centrum OBRA richt zich tot volwassen personen met een handicap die beschikken over een zorgtoewijzing verstrekt door het Vlaams agentschap voor personen met een handicap-Vlaams Fonds.

Twee doelgroepen: -enerzijds personen met een handicap: Personen met lichte, matige en ernstige verstandelijke handicap, al dan niet met probleemgedrag en autisme, alsook personen met een niet-aangeboren hersenletsel (NAH).

-anderzijds personen met een verstandelijke handicap die geïnterneerd zijn in de gevangenis van Gent:

1. Gedetineerden van wie de zaak nog dient voor te komen, beklaagden, personen die in voorarrest zitten,... en waarbij een handicap merkbaar is. Sommigen worden uiteindelijk geïnterneerd, maar vóór de uitspraak wordt gedaan gaat er veel kostbare tijd verloren en kan de persoon in kwestie niet terugvallen op onze werking.

2. Geïnterneerden met een psychiatrische problematiek: het gaat vaak om mensen met een aanhoudende psychiatrische problematiek waarbij geen verstandelijke handicap aantoonbaar is, maar die wel aldus

functioneren (defect schizofrenie, bipolaire depressie, hersenbeschadiging door jarenlange druggebruik...). Zij komen echter niet in aanmerking voor een erkenning binnen het Vlaams Agentschap.

Centrum OBRA vzw staat voor het maximaliseren van de kansen tot optimale levenskwaliteit.

De auteur is tevens de directeur. In de bronnen (deelrubriek links) vind je een lange alfabetische lijst met bronvermeldingen en bijkomende informatie. De auteur geeft een gedetailleerde weergave over de werking en doelstelling van het Centrum. De auteur geeft kritiek op de trage uitspraak van rechtbanken waardoor personen met een handicap onbehandeld in voorarrest zitten.

332 woorden

STATISTIEKEN

1. Cijfergegevens over het aantal geïnterneerden in België. Deze worden gerangschikt in de verhouding Wallonië en Vlaanderen alsook in de graad van risico.

Verhaeghe, P. (2005) *verslag justitiehuis Tongeren*.

<http://www.defensesociale.be/coll2005/docs/PaulVerhaeghe.pdf>

2. Rapport gemeenschap achter tralies. Hoeveel gedetineerden per gevangenis? Welke taal en opleiding hebben gedetineerden in Vlaamse gevangenissen?

Van Haegendoren, M., Lenaers, S., Valgaeren, E. (2001) *Onderzoek naar de behoeften van gedetineerden aan maatschappelijke hulp- en dienstverlening*. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

3. Het stijgend aantal geïnterneerden in de gevangenis in cijfers.

Vanderbeken, T., Vansteenbrugge, W. (2010) *Internering Recht voor hulpverleners*. Gent IRCP.

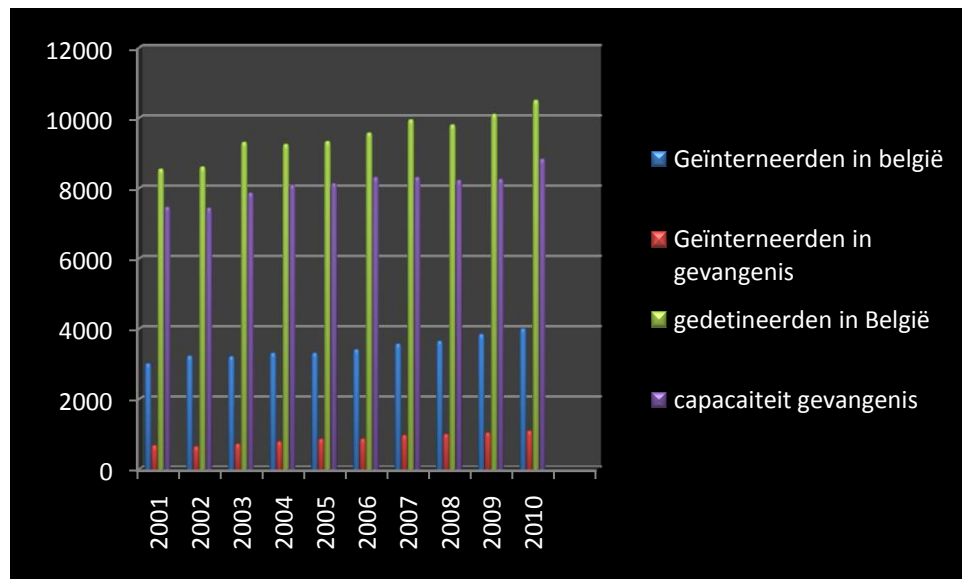
<http://www.pfpcg.be/slides%20Vanderbeken.pdf>

4. Het aantal gedetineerden in België in cijfers.

<http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/cijfers/bevolking/andere/gevangenen/>

Grafiek:

Stijging van het aantal geïnterneerden en gedetineerden in België.

JURIDISCHE CONTEXT

1. 21 JANUARI 2009. - Wet tot wijziging van artikel 116 van de wet van 21 april 2007 betreffende de internering van personen met een geestesstoornis.

Gepubliceerd op : 26-02-2009

Bron : JUSTITIE

2. 06 NOVEMBER 2008. - Uittreksel uit arrest nr. 154/2008 van 6 november 2008 (Rolnummer : 4405) - In zake : het beroep tot gedeeltelijke vernietiging van de wet van 21 april 2007 betreffende de internering van personen met een geestesstoornis, ingesteld door P.H. en anderen

Gepubliceerd op : 10-12-2008

Bron : GRONDWETTELIJK HOF

3. 1 OKTOBER 2008. - Koninklijk besluit tot inwerkingtreding en uitvoering van de artikelen 98/1 van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten en 120, eerste lid, van de wet van 21 april 2007 betreffende de internering van personen met een geestesstoornis.

Gepubliceerd op : 17-10-2008

Bron : JUSTITIE

4. 21 APRIL 2007. - Wet betreffende de internering van personen met een geestesstoornis.

Gepubliceerd op : 13-07-2007

Bron : JUSTITIE

5. 21 APRIL 2007. - Wet betreffende de internering van personen met een geestesstoornis. - Officiële coördinatie in het Duits

Gepubliceerd op : 16-06-2009

Bron : BINNENLANDSE ZAKEN

6. 22 JANUARI 1998. - Koninklijk besluit houdende instelling van een Commissie Internering.

Gepubliceerd op : 30-01-1998

Bron : JUSTITIE

POLITIEKE CONTEXT

Artikel:

Ide, L.,(2010) *De vergeetputten van de internering* NVA

De internering in België is bijna middeleeuws. België is op dit terrein in Europa een van de slechtste leerlingen van de klas. Op het einde van vorig jaar zaten ongeveer 1100 geesteszieken in de Belgische gevangenissen.

Aangepaste zorg is veelal heel ver te zoeken. Geïnterneerden zijn ook patiënten. Dat is ook de visie van talloze internationale instellingen die vinden dat men geen zieke mensen in gewone gevangenissen mag wegstoppen. Ze hebben recht op zorg en behandeling. Naast het feit dat er geen adequate geneeskundige verzorging mogelijk is, worden mensen wegens hun zwakbegaafdheid en/of hun analfabetisme gewoon weggestopt in een vergeetput, de gevangenis. Vaak wordt niets aan de medicatie veranderd. Sommige patiënten zien nauwelijks een psychiater, terwijl sommige gerechtspychiaters er in slagen 30 verlengingen van internering te schrijven in één uur.

Voor de Antwerpse Commissie ter Bescherming van de Maatschappij (CBM), die is verbonden aan de Antwerpse gevangenis in de Begijnenstraat, 'veroordeelt' systematisch mensen tot levenslange internering, soms voor lichte feiten. Nochtans heeft die commissie zelf niet de minste medische bevoegdheid om daarover te oordelen en bovendien houdt ze geen rekening met de gerechtelijke psychiatrische expertise. Als bijvoorbeeld een geïnterneerde patiënt bepaalde zware psychiatrische medicatie niet verdraagt en stopt wegens de neveneffecten, dan oordelen juristen dat dit een schending van de interneringsvoorwaarden is. Dergelijke mensen worden in de cel gestopt, waar zij zonder behandeling langzaam wegwijnen. Erger nog, men houdt geen rekening met de medische context, zoals het feit dat neuroleptica neveneffecten vertonen. Ook weigert men de betrokken huisartsen te horen. Nochtans kennen zij hun patiënten het best.

Enkel een defederalisering maakt een coherent beleid mogelijk. Een pijnlijk voorbeeld van het Belgisch immobilisme is het uitblijven van de erkenning van de klinische psychologen als zorgverstrekkers. Hoewel er in Vlaanderen een consensus bestaat, is er een totale versnippering in Franstalig België. Hoe kan men dan in godsnaam multidisciplinair gaan samenwerken?

Hoe de hervormingen van de CBM's verbeteringen zullen teweegbrengen blijft koffiedik kijken: de nieuwe interneringswet van april 2007, die nog in uitvoeringsbesluiten moet worden omgevormd druist in tegen het gevoel dat men de geïnterneerde als een patiënt dient te beschouwen. In deze nieuwe wet worden (para-)medici nog meer geweerd en zullen de strafuitvoeringsrechtbanken nog meer overbelast worden.

Voor alle duidelijkheid: dit ontslaat de geïnterneerde niet van zijn verantwoordelijkheid voor de daden die hij op zijn geweten heeft. Maar als een maatschappij er voor kiest mensen te interneren moet men die ook behandelen. De mooie woorden van Stefaan Declerck blijven helaas dode letter. Roestige vastheid troef, ook in dit "dossier".

<http://www.n-va.be/nieuws/column/de-vergeetputten-van-de-internering>

BESLUIT

Wat moet je nog trainen?

De opdrachten systematisch afwerken was de grote struikelblok van deze oefening. De toepassing van de wiki was een grote uitdaging dat ik onbezonnen tewerk ging. Ook efficiëntie ontbrak bij het opzoekwerk (controle van bronnen).

Wat heb je tekort?

Het Officepakket blijkt een bodemloze vijver aan toepassingen te bezitten. Zelfs een dagelijks gebruiker als ik ontdek nog steeds nieuwe mogelijkheden. Een degelijke educatie en deze blijvend toepassen zou mij veel opzoekwerk bespaard hebben.

Heb je voldoende info gevonden? Waar heb je gezocht en waar kan je nog zoeken?

Na het ordelijk zoeken zoals aangegeven in de opdracht kan je een onderwerp volledig uitpluizen zonder voorkennis. Met hulp van de uitgebreide informatie van de verschillende instanties krijg je een volledig zicht over de materie. Ook de kritieken over verschillende thema's hebben mijn denken beïnvloed. Andere bibliotheken dan de campusbibliotheek bezitten ongetwijfeld nog een schat aan informatie.